

TOESPRAAK DOOR DE HEER ANDRÉ FLAHAUT
VOORZITTER VAN DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS
PLENUMVERGADERING VAN DONDERDAG 24 APRIL 2014

Beste collega's,

Wij zijn aan het einde gekomen van onze werkzaamheden; de 53ste zittingsperiode loopt af. Ik meen te mogen zeggen dat wij gedurende deze periode onze taak als wetgever en onze controleopdracht ten aanzien van de regering ten volle hebben uitgeoefend. Het was een vruchtbare periode, omdat er hard is gewerkt en er belangrijke wetteksten werden aangenomen, maar eveneens omdat wij ons ten doel hadden gesteld een deel van de maatschappelijke verwachtingen in te lossen.

Vooraleer wij uiteengaan, wil ik nog even uw aandacht vragen. Het Parlement wordt weldra ontbonden en de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, het Europees Parlement en de Gemeenschaps- en Gewestparlementen die op 25 mei zullen worden georganiseerd, eisen al enige tijd alle aandacht op.

Maar in het vooruitzicht van nieuwe uitdagingen is het nuttig even kort terug te kijken en in ogenschouw te nemen welke weg er werd afgelegd sinds de installatie van onze Assemblée bijna vier jaar geleden.

U herinnert zich vast en zeker nog goed hoe onzeker en moeilijk de situatie was na de federale verkiezingen van 10 juni 2010.

Crisissen - want het waren er meerdere - ondermijnden het vertrouwen en dreigden het dagelijkse leven van de burger te ontwrichten. Boven op de financiële en bancaire crisis van 2008 kwam immers de schulden crisis in de eurozone en gedurende bijna anderhalf jaar zou ons land de langste politiek-institutionele crisis uit zijn geschiedenis doormaken: er was immers geen regering met volheid van bevoegdheid.

Op 20 juli 2010, naar aanleiding van mijn openingsspeech als voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, heb ik aangegeven welke moeilijkheden ons te wachten stonden. Ik deelde echter met u ook mijn overtuiging dat wij er zouden in slagen om in het belang van de burgers en in het algemeen belang de gepaste oplossingen aan te reiken.

Een jaar later, nog steeds tijdens de periode van lopende zaken, kon ik u tot mijn tevredenheid – en ondanks de bijzondere omstandigheden – een eerste, positieve balans voorleggen. Onze Assemblee heeft haar taak als controleorgaan uitgeoefend door het organiseren van actualiteitsdebatten, het inrichten van opvolgingscommissies en bijzondere commissies en het stellen van de gebruikelijke mondelinge vragen – een recordaantal, want het waren er ettelijke duizenden!

Ook het wetgevende werk bleef doorgaan. Tot de vorming van de regering onder leiding van de heer Elio Di Rupo op 6 december 2011 werden er namelijk niet minder dan 105 wetsontwerpen en 51 wetsvoorstellen aangenomen. De continuïteit van de parlementaire werkzaamheden werd dus verzekerd.

Kort nadat de regering de eed aflegde, kon de Kamer dan haar volle maat geven en de grote projecten die de maanden daarvoor zorgvuldig waren voorbereid opnieuw op de rails zetten. Onze Assemblee heeft alles in het werk gesteld om, zo snel mogelijk, maar zonder overhaasting, de haar toevertrouwde taak uit te voeren en met name de akkoorden die in het kader van de onderhandelingen voor de regeringsvorming werden gesloten, handen en voeten te geven. Ik wens u daar allen voor te bedanken.

Er was ons weinig tijd gegund om deze enorme opdracht tot een goed einde te brengen. Het was vaak zaak het Festina lente-principe te huldigen en te proberen uitersten met elkaar verzoenen.

U herinnert zich dat het er tijdens de crisis op aankwam om de essentiële verworvenheden te vrijwaren, met name de levensomstandigheden van de burgers en hun toegang tot de gezondheidszorg, maar tegelijk ook de overheidsschuld te doen dalen en begrotingsplannen op te stellen die aan de Europese verplichtingen beantwoorden. Daarnaast moest ook de omvangrijke zesde Staatshervorming in wetten worden gegoten, overeenkomstig de verbintenissen die in dat verband werden aangegaan.

Het was de opdracht van de Kamer deze zesde Staatshervorming in goede banen te leiden en concreet gestalte te geven.

De verwezenlijking van dit grote institutionele project heeft veel inspanningen gevergd. Er werden belangrijke en lange debatten aan gewijd, met name in de commissie voor de

herziening van de Grondwet en de hervorming van de instellingen, die ik mocht voorzitten. Het hele proces werd uitgewerkt en gerealiseerd in twee fasen en opgesplitst in verschillende pakketten wetteksten.

De omvang van dit project was indrukwekkend: 17 wetteksten voor de eerste fase, 64 voor de tweede fase, hetzij een totaal van 81 wetteksten!

Eind 2013, twee jaar na het aantreden van de regering, waren de werkzaamheden voltooid.

Die complexe institutionele constructie zal de grondslag hebben gelegd voor de werking van de nieuwe Staat, een Staat waarvan het zwaartepunt, vanuit een streven naar een betere coherentie en homogeniteit, steeds meer naar de deelgebieden wordt verlegd. Deze vorm van *multilevel governance*, die meer samenwerking en overleg tussen de verschillende overheidsniveaus noodzakelijk maakt, moet er uiteindelijk op gericht zijn de dienstverlening aan de burger te verbeteren. Men mag immers nooit uit het oog verliezen dat elke overheid, in haar bevoegdheidsdomein, gehouden is tot dezelfde plicht, namelijk tegemoetkomen aan de verwachtingen van de burger door te ijveren voor een rechtvaardige en solidaire maatschappij, die sociaal en economisch bloeit, waar ieder zijn plaats heeft en bijgevolg evenveel aandacht verdient.

Het federale Parlement past helemaal in het plaatje van dit nieuwe bestel. De institutionele hervorming heeft namelijk geleid tot een herdefiniëring van de rol van de twee federale assemblees. De Senaat, die tijdens deze legislatuur grondig werd hervormd, is daar het duidelijkste bewijs van. Zo zal de assemblee van de Senaat voortaan zijn samengesteld uit 50 door de deelstaatparlementen afgevaardigde senatoren en 10 gecoöpteerde senatoren.

Er zal ook een nieuwe wind waaien door de Kamer van volksvertegenwoordigers. Zo zal het Bureau een andere samenstelling krijgen.

Onze Assemblee heeft voorts ook háár steentje willen bijdragen in deze crisistijden, met name via de uitvaardiging van een aantal besparings-, rationaliserings- en beleidsmaatregelen.

Naast de uitgebreide werkzaamheden op het institutionele vlak werden er nog tal van andere belangrijke wetten gestemd.

Ik citeer er u een paar ter illustratie:

- de wet van 27 december 2012 houdende diverse bepalingen inzake de toegankelijkheid van de gezondheidszorg;

- de wet van 27 december 2012 houdende tewerkstellingsplan;
- de wetten van 18 en 31 juli 2013, betreffende het statuut van de militairen;
- de wet van 15 juli 2013 houdende dringende bepalingen inzake fraudebestrijding;
- de wetten van 30 augustus 2013, betreffende de hervorming van de Belgische spoorwegen en de Spoorcodex;
- de wetten van 8 mei 2013, tot wijziging van de wet van 15 december 1980 houdende bepalingen betreffende de asielprocedure;
- de wet van 18 juli 2013 houdende instemming met het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie.

Ik wil graag nog een woordje zeggen over de parlementaire werkzaamheden op het Europese vlak.

Zo was België aan het begin van deze legislatuur van juli tot december 2010 voorzitter van de Raad van de Europese Unie.

Het Belgische Parlement organiseerde in dat kader een tiental interparlementaire bijeenkomsten waaronder de COSAC, een vergadering van afgevaardigden van de commissies voor Europese aangelegenheden in de nationale parlementen van de Europese Unie. Ook op het internationale niveau werden er twee interparlementaire conferenties gehouden: de EU-Afrika-top en de conferentie in het kader van het partnerschap tussen de Aziatische en Europese parlementen (ASEP).

Al deze bijeenkomsten hebben ertoe bijgedragen dat er een echte Europese parlementaire ruimte tot stand kon komen.

Het parlementaire luik van het Belgische EU-voorzitterschap werd afgesloten met een conferentie van de voorzitters van de parlementen in de EU (dat was in april 2011). Deze conferentie, die door mij in dit halfjaar werd voorgezeten, heeft een belangrijke bijdrage geleverd tot de totstandkoming van de nieuwe interparlementaire conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid. Er werden toen onder mijn impuls een aantal concrete maatregelen genomen met het oog op een versterkte parlementaire controle in deze domeinen. Deze nieuwe interparlementaire conferentie is sindsdien al verscheidene malen bijeengekomen, telkens in het land dat het EU-voorzitterschap bekleedt.

Door de economische en financiële crisis werden er in de Europese Unie een groot aantal hervormingen doorgevoerd: zo moesten de lidstaten bijvoorbeeld strengere maatregelen worden opgelegd met betrekking tot de begrotingsopmaak en het economische beleid.

In het licht daarvan werd in 2011 het Europese semester ingevoerd, evenals een striktere begrotingscyclus, waarop op rigoureuze wijze door de Europese Commissie toezicht wordt gehouden, terwijl de begrotingsaangelegenheden tot dan toe onder de exclusieve bevoegdheid van de nationale parlementen vielen.

Het Belgische Parlement kon met name via de werkzaamheden van het federaal adviescomité voor de Europese aangelegenheden van nabij volgen wat de regering ten aanzien van de Europese autoriteiten heeft ondernomen. Het is tijdens de vergaderingen van dat adviescomité dat de hervormingsplannen en stabiliteitsprogramma's voor België in de aanloop naar de deadlines van het Europese semester zijn voorgesteld en besproken.

De aanpassingen van de Europese verdragen waren een rechtstreeks gevolg van de economische en financiële crisis. In het kader daarvan werden er in onze Assemblee drie belangrijke teksten gestemd. Op 14 juni 2012 werden twee wetsontwerpen aangenomen: het wetsontwerp tot wijziging van artikel 136 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met betrekking tot een stabiliteitsmechanisme voor de lidstaten die de euro als munt hebben en het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tot instelling van het Europees Stabiliteitsmechanisme.

Op 20 juni 2013 werd een andere belangrijke tekst aangenomen: de *fiscal compact*, of het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie. Het belangrijkste element uit het verdrag is ongetwijfeld de omzetting van de 'gouden regel' in het wettelijke of grondwettelijke kader van de deelnemende landen. Er werden ondertussen in dat verband al een aantal maatregelen genomen, zoals bijvoorbeeld een samenwerkingsovereenkomst tussen de federale Staat en de deelgebieden ter uitvoering van het voornoemde Verdrag en met het oog op de operationalisering van de gouden regel. Er werd in 2013 voorts ook een interparlementaire conferentie opgericht die belast zal zijn met de follow-up van de gevolgen van het begrotingsbeleid, zoals bij artikel 13 van het Verdrag werd bepaald.

Al deze parlementaire initiatieven strekken ertoe in belangrijke mate bij te dragen tot het garanderen van de democratische legitimiteit binnen de grenzen van een politiek, financieel, budgettair en economisch kader dat almaar meer één wordt.

Tijdens deze zittingsperiode zijn de implicaties van het Verdrag van Lissabon voor de nationale parlementen ten volle duidelijk geworden. Dit Verdrag luidde namelijk een radicale verandering in; het bekleedt de nationale parlementen immers met een formele rol in het Europese besluitvormingsproces. Ik verwijs dan met name naar de invoering van de

subsidiariteits- en proportionaliteitsprocedure. De nationale parlementen hebben daardoor voortaan een echte stem in het kapittel wat de Europese besluitvorming betreft.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft in casu een specifieke procedure ingevoerd. Vanaf het begin van deze legislatuur werden alle documenten van de Europese Commissie aan een systematische analyse onderworpen. Er werden in de desbetreffende periode zowat 300 synthesefiches en analyses gemaakt. De vaste commissies hebben op die basis een dertigtal adviezen geformuleerd die aan de Europese Commissie werden overgezonden. Zij hebben op die manier de standpunten vertolkt van België bij de Europese instellingen en de andere lidstaten.

De voornoemde commissies zijn tot het besluit gekomen dat er in vijf gevallen sprake was van een schending van het subsidiariteitsbeginsel.

De activiteitsgraad van onze Kamer ligt daarmee in vergelijking met 'soortgelijke' parlementen in de EU ruim boven het gemiddelde.

Los van de subsidiariteitsprocedure werden er in de Kamer ook, tijdens de vergaderingen van het federaal adviescomité voor de Europese aangelegenheden en naar aanleiding van bijeenkomsten van de Europese Raad voor staatshoofden en regeringsleiders, een aantal belangrijke debatten met de eerste minister gevoerd.

Ik ben verheugd dat de regering inspanningen heeft geleverd om de geloofwaardigheid van ons land op het Europese niveau te verhogen, waardoor het een van de goede Europese leerlingen is geworden.

Beste collega's,

Parallel met het eigenlijke wetgevende werk hebben velen onder u gezocht naar een passend antwoord op bepaalde gebeurtenissen, door mee te werken aan een van de 17 bijzondere commissies. Die commissies haalden informatie boven, organiseerden hoorzittingen, verrichtten onderzoek, evalueerden de situatie, formuleerden aanbevelingen, legden verantwoording af – en vroegen ook rekenschap. Dankzij de bijzondere commissies konden er lessen worden getrokken. Al dat inhoudelijke werk, werk van lange adem, geeft inhoud aan de uitoefening van de democratie en is een van de belangrijke opdrachten van de verkozenen.

Zo is het wel duidelijk dat de bijzondere commissie belast met het Onderzoek naar de financiële crisis en de bijzondere commissie voor de Spoorveiligheid – om er maar twee te noemen – het de voorbije jaren bijzonder druk gehad hebben.

De uitvoerige verslagen van de commissies – bijzondere en andere – bevatten bovendien een schat aan kostbare informatie, die het publiek kan inzien.

Velen onder u waren ook actief in adviescomités en werkgroepen, maakten deel uit van internationale delegaties, namen deel aan interparlementaire ontmoetingen en woonden tal van andere gebeurtenissen bij.

De plechtigste van die gebeurtenissen – die zeker een plaats krijgt in de geschiedenis – was de eedaflegging van koning Filip in dit halfrond, voor de verenigde Kamers, op 21 juli 2013. Het was een schitterende, zonnige en warme dag waarop ons nieuwe staatshoofd, na de emotionele abdicatieplechtigheid op het paleis, in een tegelijk plechtige en ontspannen sfeer de eed aflegde.

Honderden genodigden, vertegenwoordigers van de regeringen en de parlementaire assemblees van ons land, van de gestelde lichamen en van de internationale gemeenschap woonden de eedaflegging bij.

Onze nieuwe vorst bracht eerst hulde aan het werk van koning Albert II ten dienste van het land en in de daaropvolgende toespraak benadrukte hij hoezeer de gemeenschappelijke waarden van een moderne, federale democratie zoals die in ons land bestaat, hem na aan het hart liggen. Onze Assemblee gaf met een langdurige ovatie uiting aan haar enthousiasme en vertrouwen.

Beste collega's,

Door bij te dragen tot de vorming en de versterking van parlementen en door de representatieve instellingen van nieuwe en ontluikende democratieën te steunen, dragen we bij tot de verankering van de democratie en de rechtsstaat. Er is een belangrijke rol weggelegd voor de Kamer, die haar knowhow kan delen met en bijstand kan verlenen aan de parlementaire assemblees van de landen die een democratiseringsproces doormaken. Onze Assemblee wekt de belangstelling van tal van landen, waarvoor onze parlementaire tradities en ons aanpassingsvermogen een ijkpunt zijn. In Afrika, bijvoorbeeld, zoeken vele parlementaire assemblees steun voor de oprichting of de verankering van nieuwe democratische instellingen. Het is in dat kader dat ik een bezoek heb gebracht aan de Democratische Republiek Congo, aan Burundi en aan Benin.

Mijn aandacht ging ook uit naar de Arabische Lente en de ontwikkeling van de Unie voor het Middellandse Zeegebied. Ik heb me er in Libanon, Marokko en Tunesië van kunnen vergewissen hoe belangrijk het is dat de parlementen, samen met de sociale partners en het

middenveld, de regering schragen in haar inspanningen om de uitdagingen waar de landen ten zuiden van de Middellandse Zee voor staan, aan te gaan.

Tijdens die zendingen werden er samenwerkingsprotocollen ondertekend tussen de Kamer en de parlementen van die landen, maar ik heb ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om mij te informeren over de evolutie van de politieke, economische en sociale situatie in die landen. Ik heb tal van projecten op het terrein bezocht en heb ook getracht contact te hebben met vertegenwoordigers van de oppositie en van het middenveld.

In april 2013 heb ik in Marseille de eerste top van de voorzitters van de parlementen van de lidstaten van de Unie voor het Middellandse Zeegebied bijgewoond.

Onlangs hebben we, met het gepaste decorum, de 50ste verjaardag van de Overeenkomst tussen België en Marokko betreffende de tewerkstelling van Marokkaanse werknemers in België gevierd, evenals de 175ste verjaardag van het Vriendschaps-, Handels- en Scheepvaartverdrag met Tunesië. Bij die gelegenheden woonden in ons land verblijvende vertegenwoordigers van de Marokkaanse en de Tunesische gemeenschap een academische zitting bij, waarvoor ook de voorzitter van het Marokkaanse Parlement en de president van de Republiek Tunesië waren uitgenodigd.

In het raam van de bilaterale betrekkingen met China, een belangrijke handelspartner van ons land, had ik in China een ontmoeting met de nieuwe Chinese president Xi Jinping en met een groot aantal politieke en economische actoren. Tijdens zijn staatsbezoek aan ons land had ik op 31 maart jongstleden nogmaals de gelegenheid de president van de Volksrepubliek China te ontmoeten.

Tijdens mijn gesprekken met vertegenwoordigers van het corps diplomatique, van regeringen en van parlementen van talrijke landen heb ik meermaals onderstreept dat de grondslag van een efficiënt multilateralisme een efficiënt bilateralisme is. Ik heb erop gehamerd dat politieke en economische modellen niet zomaar kunnen worden gekopieerd en overgeplant, en dat men steeds de dialoog moet aangaan, uitgaande van waarneming, luisterbereidheid en wederzijds respect. De acties in het kader van de parlementaire diplomatie, die banden smeedt tussen landen én tussen volkeren, moeten trouwens in die geest worden gepercipieerd.

Beste collega's,

Ons Parlement meer bekendheid geven was van bij het begin van de zittingsperiode een van mijn prioriteiten. Op het stuk van public relations en communicatie heeft de Kamer niet op haar lauweren gerust.

De Kamer lanceerde eind 2013 haar nieuwe website.

Daarbij werd er uiteraard geopteerd voor een modern webdesign en moderne webarchitectuur. Een belangrijk element was de implementatie van een systeem dat het mogelijk maakt om 'nieuwsfeiten' sneller te publiceren en te illustreren met foto's. Daardoor kunnen we de 'feiten van de dag/de week' meer in het licht stellen.

Daarnaast werden ook de algemene zoekmogelijkheden uitgebreid en gebruiksvriendelijker gemaakt door nieuwe invalshoeken in te bouwen en op verschillende plaatsen extra informatie aan te bieden voor wie niet vertrouwd is met onze website.

Dit alles past in het beleid dat erop gericht is de website toegankelijker te maken voor alle burgers, daar waar de vorige website meer gericht was op professionele gebruikers.

Verder werd de website gebruiksvriendelijker voor wie gebruik maakt van mobiele tools, zoals tablets en smartphones.

Vermeldenswaard in dit verband is ook de website van het Parlementair Comité belast met de Wetsevaluatie. Deze website biedt informatie over de opdrachten van het Comité en over zijn werkwijze, verslagen enzovoort. De website vergemakkelijkt bovenal de indiening van verzoekschriften bij het Comité. Iedereen heeft nu de mogelijkheid het daartoe bestemde formulier online in te vullen. Men kan dat doen in het Nederlands, Frans of Duits, want de volledige site is in die drie officiële talen beschikbaar.

De buitengewone ontwikkeling van de nieuwe media heeft een enorme uitbreiding van het bereik en de verspreiding van informatie tot gevolg gehad. Daar waar informatie aanvankelijk door de traditionele media tot bij het publiek werd gebracht, dat dan passief kennisnam van die informatie, kunnen burgers nu dankzij de nieuwe sociale media zelf actief mee 'nieuws' creëren. Door de algemene penetratie van het internet kan iedereen voortaan content posten. De parlementen moeten zich aanpassen aan die realiteit.

Sinds het voorjaar van 2011 heeft de Kamer een Twitteraccount. Dat was een logische stap in de evolutie van de externe communicatie van de Kamer. Bovendien werd de toegang tot Twitter in de website van de Kamer geïntegreerd.

In de door de Interparlementaire Unie gepubliceerde gids *Social Media Guidelines for Parliaments* (Sociale media ten behoeve van de parlementen) wordt erop gewezen dat de parlementen lessen hebben getrokken uit hun communicatie-inspanningen. Zij hebben

vooral geleerd dat het geen zin heeft te wachten tot de burger naar het Parlement komt: men moet naar de burger toe gaan. En in 2013 kan men de burger vinden op de sociale media. Meer dan 1 miljard mensen maken nu al gebruik van de sociale media, en hun aantal blijft exponentieel toenemen. Volgens het *World e-Parliament Report 2012* is een derde van de parlementen al aanwezig op de sociale media, en een derde staat klaar om dat voorbeeld te volgen. Die parlementen hebben ingezien dat ze de vinger aan de pols moeten houden; bovendien zien ze in de sociale media een middel om de burgerparticipatie een nieuwe impuls te geven, en de burgers een actievere rol te geven in het politieke debat en de besluitvorming. Een aantrekkelijke en niet-partijdige manier vinden om gebruik te maken van de interactieve online tools vormt voor elke instelling, en misschien nog het meest voor de parlementen, een grote uitdaging.

Momenteel heeft de Kamer zo'n 4.000 volgers op Twitter.

Beste collega's,

Naast de bezoekers die op de traditionele open dag op 21 juli het Parlement bezoeken, krijgt de Kamer jaarlijks tienduizenden bezoekers over de vloer. Op mijn verzoek heeft de Kamer beknopte informatie over haar kunstpatrimonium gebundeld in een geïllustreerde bezoekersgids. De handige brochure op A5-formaat gidst de kunstliefhebber door de verschillende historische zalen. Van elk kunstwerk worden de titel, de datum en de naam van de kunstenaar vermeld, en hier en daar zijn er anekdotes of interessante weetjes over de afgebeelde persoon ingeweven.

De Kamer heeft de voorbije jaren meer dan voorheen in herinneringseducatie geïnvesteerd. Zowel voor 8 mei als voor 11 november worden er scholen uit alle provincies uitgenodigd om met hun leerlingen actief deel te nemen aan de plechtigheden.

Doorgaans worden er leerlingen betrokken bij de ceremonie aan de Congreskolom: ze lezen een zelf geschreven tekst voor, of leggen een bloem neer. Nadien wordt het programma voortgezet in het federale Parlement met een ontmoeting/uitwisseling van ervaringen met veteranen, of met een film gevolgd door een debat.

Ook dit jaar zullen jongeren uit het hele land op 8 mei in het federaal Parlement het einde van de Tweede Wereldoorlog in België vieren, samen met oud-strijders en mensen die de oorlog meemaakten. Op die manier blijven Kamer en Senaat jongeren ertoe aanzetten na te denken over thema's als oorlog en vrede, vrijheid en democratie.

In het kader van de Herdenking 14-18 in het federale Parlement wordt het thema ditmaal uitgebreid tot WO II. Er zijn activiteiten en animatie gepland omtrent het thema 'België en het federale Parlement tijdens de twee wereldoorlogen', met het verzet tijdens beide wereldbranden als rode draad. De deelnemers zullen een parcours volgen waarin de situatie van het Parlement tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt toegelicht, en zullen een getuigenis te horen krijgen van een gewezen verzetsman uit de Tweede Wereldoorlog, waardoor ze oog zullen krijgen voor de continuïteit van de verzetslogica.

Ter gelegenheid van 8 mei 2014 zal de deelnemers tevens een gloednieuwe geïllustreerde brochure over het Parlement tijdens de 'Groote Oorlog' worden overhandigd, die door de diensten van Kamer en Senaat werd opgesteld.

Beste collega's,

Nu deze 53ste zittingsperiode ten einde loopt, heb ik het gevoel dat we op koers zijn blijven liggen om het ons door de burgers toevertrouwde mandaat zo goed mogelijk uit te voeren, al ging dat niet altijd zonder slag of stoot.

Dit Parlement had de opdracht een aantal ingrijpende hervormingen, waarvan sommige al lang op zich lieten wachten, tot een goed einde te brengen. De cijfers spreken voor zich zelf: tussen 6 december 2011, datum waarop de regering de eed aflegde, en 4 april jongstleden hebben we 546 wetsontwerpen en 90 wetsvoorstellen aangenomen.

De Kamer heeft zich echter niet beperkt tot haar wetgevende bevoegdheid, maar heeft ook haar parlementaire controlerecht ten volle uitgeoefend: er werden niet minder dan 1.756 mondelinge vragen gesteld in de plenaire vergadering en 8.929 in de commissievergaderingen; er werden zo'n 13.433 schriftelijke vragen behandeld. Er werden 13 interpellaties gehouden in de plenaire vergadering en 84 in de commissievergaderingen. Tot slot heeft onze Assemblee 139 keer in pleno vergaderd, gedurende in totaal 548 uur. De commissies zijn 1.740 keer bijeengekomen, met een totale vergadertijd van ongeveer 3.254 uur. In die context kan ik tot mijn blijdschap onderstrepen dat er erg weinig late plenaire vergaderingen plaatsvonden, onder meer dankzij de goede organisatie van de werkzaamheden in de Conferentie van voorzitters.

In u aller naam meen ik dus te kunnen besluiten met de woorden: **opdracht volbracht**. In tijden waarin de representatieve democratie het mikpunt is van scherpe kritiek en zelfs ter discussie wordt gesteld, kan men volgens mij nooit voldoende benadrukken hoezeer ons

parlementaire bestel, hoe onvolmaakt en broos het ook moge zijn, ten goede komt aan elke burger. Het openbare debat, dat door ons parlementaire systeem bevorderd wordt en waarin verschillende meningen aan bod komen, is een essentiële waarborg voor de verdediging van de waarden en van de verschillende denkrichtingen die de diversiteit in onze maatschappij weerspiegelen.

Tot slot wens ik mevrouw de griffier, de diensten van de Kamer en de fractiemedewerkers te bedanken, die zich dag na dag hebben ingezet voor de goede werking van onze instelling. Zij hebben puik werk geleverd. Dankzij hun efficiënte steun hebben we onze werkzaamheden in optimale omstandigheden tot een goed einde kunnen brengen.

Ik dank ook het Bureau, de fractieleiders, de quaestoren en u allen voor uw bijdrage aan het goede verloop van de werkzaamheden van onze Assemblee en voor de hulp en het vertrouwen waarop ik als voorzitter heb kunnen rekenen.

Ik wil de eerste minister danken voor zijn geduld en voor zijn voortdurende inspanningen om zich zo vaak mogelijk ter beschikking te houden van het Parlement. De ministers dank ik voor hun bijdrage aan de goede afwikkeling van onze werkzaamheden.

Tot slot dank ik de journalisten en de persmedewerkers voor hun aanwezigheid en voor de manier waarop ze onze werkzaamheden hebben verslagen.

Ik wens u allen een vruchtbare verkiezingscampagne. Wie om welke reden ook niet naar dit halffrond terugkeert, wens ik alle succes toe in al zijn toekomstige ondernemingen.

Ik dank u voor uw aandacht.